

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés
 egész évre 12 korona.
 fél évre 6 „
 negyed évre 3 „
 Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetéseket és előfizetéseket elfogad FÖLDES EDE
 könyvkereskedő, a kínál a lap kiadóhivatala van.
 Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.
 Nyiltér sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele
 milliméter-árszabás szerint a
 Leopold Gyula
 Vidéki Lapok Központi Hirdetési Osztályában
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

Szemle.

Sok szó esik arról, hogy a függetlenségi párt, mint többség, egyedül vegye át a kormányt.

Ha ezt komoly valóságnak kell vennünk, akkor szeretnők tudni, miért nem nyilatkozik meg ez az elszánt akarát ott, a hol sulya lenne: a partértekezleten. Miért kertelnek a politikus urak, s a helyett, hogy lojális és kollegialis védelemben részesíti Andrássyt és Wekerlét a hatalomkeresők ellen, miért nem mondja Kossuth Ferencz nekik ott: igenis, veletek vagyok és mi fogjuk átvenni a hatalmat?

E helyett azt mondja: „Eleget nyilatkoztam már, nem ismetelgethetem szajkó módjára újra meg újra, a mit' elmondtam. Kereselem minisztertársaimmal a kibontakozást. Ha pedig nem hagytok békét, itt hagylak benneteket a fakednél. Wekerlénék és Andrássyok pedig épp annyi joga van hozzá, hogy meggyőződése legyen, miat' tinektek.”

Mit jelent az, ha a függetlenségi párt egyedül veszi át a kormányt? Meg abban az esetben is, ha megkapnak a bankot? ez azt jelenti, hogy a függetlenségi párt egymaga beáll hatvanhetes kormánypártnak. Mert programjontja ugyan e pártnak a külön bank, de a függetlenségi párt negyven év óta közjogi párt, ellenben a bankkeres nem közjogi kérdés. Annak joga a külön vámtérülettel együtt benne van a Hatvanhetben. Így a függetlenségi párt egy nem közjogi kérdésért, a melynek jogát a király is elismeri, odaadja egész közjogi programját. Mert abban a pillanatban, a mikor hatvanhetes kormányának áll egymaga a háta mögé: végképp eldöntötte programja sorsát. Ott fog az lögni a szegen. Tisza Kálmán tarisznyája mellett.

Negyvennyolczas függetlenséginek lenni becsület; hatvanhetesnek lenni is becsület. De elvben negyvennyolczasnak lenni, gyakorlatban hatvanhetesnek, ez aligha felel meg annak, a mit becsületnek mondunk. A függetlenségi párt, ha egymaga akarná átvenni a kormányt, csak úgy tehetné, ha azt remélhetné, hogy vagy a nemzetet, vagy a királyt sikerül megtévesztenie.

Az „Egyetértés” a függetlenségi párt lapja, folyó hó elseji számában előkelő politikus toliából írja erre vonatkozólag a következőket:

A furfangos kétértelműségek és hamis leplezések politikája immár alighanem el van késve. Éppen e korán előidézett kormányzati válság vihara napvilágra kényszeríti mindazokat a lopva nősző motívumokat, amelyek előbb a csendes felszín alatt mint a hínár szétterjedve, a becsületes törekvéseket körülhalózták. A közvélemény most már sokat tisztán megérthet, mi előbb rejtelmesnek látszhatott, vagy áltató színt öltött.

Hogy is történt az, hogy ez a paktumos kormányzat és országgyűlés, amelynek tartalma és sorrendje, kezdete is, vége is kötelezően elő volt írva, amely körül külső és belső okok egyaránt a nemzeti és parlamenti egyhanguság levegőjét teremtették meg, éppen legtermészetesebb és legfontosabb feladata előtt csufos hajótöréshez, teljes bomláshoz jutott. Nem könnyű ezt a páratlan aránytalanságot az okok és okozatok teljességével megmagyarázni.

A történelmi kritika ketségtelenül tüzetesen is fogja fölvetni ezt a kérdést a mai magyar parlamenttel szemben, amelyet éppen kivételes történelmi feladatok felelőssége terhelt. De a magyar közvélemény ma már jól láthat legalább annyit, mifele vegyfolyamatok idéztek elő az utolsó évnek válságos jegecedéseit.

Megertheti különösen az összefüggést, miért kellett a bankkérdésnek másfél éven át czéltalanul a felszínen usznia, viszont miért kellett a már készen előterjesztett, a közvélemény és a pártok biralati soraiban is preparált választási javaslatnak hirtelenül feneketlen mélységekbe hanyatlania. Megerti így azt a mai csodát is, hogy a válság kitörése ismét elemi erővel hajtja felszínre a választási reformot, ellenben gyorsan alá meríti a bankönállóság nagyszerű követelését.

Bezzeg a nagy paktumos egyhanguság, a hallgatag parlamenti síkság alkalmas művelési térnek kínálkozott az elvek kalandorai számára, kik mögötte kicsiny, homályos erdőcskéjűkben leselkedtek arra, hogy az alkalmas pillanatban szilaj robogással és meglepetésekkel kitörve kaparintsák el az áhitott hatalmi zsákmányt.

A Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár igazgatósága és felügyelő-bizottsága együttes gyűlésének egyhangu határozatából a következő nyilatkozatot teszi közzé:

Nyilatkozat.

A Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár igazgatósága és felügyelőisége együttes gyűlésében előterjesztetvén a Nagyenyeden megjelent „Alsófehér” cz. lap f. évi április hó 29-én kiadott 34. száma, — ebből mély megütközéssel értesültek azon alaptalan gyanúsításról, mintha intézetünk politikai érdekből választaná be felügyelő bizottságába és igazgatóságába az egyes tagokat s mintha intézetünk „erős nyomást” gyakorolt volna „városi, megyei és országos politikai szempontból, Nagyenyed város iparos polgáira 1903. óta, de különösen 1905-ki képviselőválasztáskor, meg városi választások alkalmával.”

Az a tény, hogy intézetünk igazgatóságának és felügyelőiségének tagjai minden idő-

ben szabad meggyőződésük szerint fejezték ki városi, megyei és országos politikai ügyekben véleményüket és gyakorolták polgári jogaikat; valamint az, hogy az „Alsófehér” beismerése szerint is különböző politikai pártokhoz tartozó részvényeseket választott meg mindegy, így a legközelebbi közgyűlésen is igazgatóságába, illetve felügyelőiségébe: a legjobban bizonyíthatja az „Alsófehér” roszindulatu gyanúsításainak alaptalan voltát, miért is igazgatóságunk és felügyelőiségünk tagjai, mint akik közéletünkben független meggyőződéssel szoktak munkálni s ha kell: harcolni is, — az „Alsófehér” cikkirójának rosszhiszemű gyanúsításait és alaptalan ráfogásait a leghatározottabban visszautasítják.

A Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár igazgatósági gyűléseből.

Nagyenyeden, 1909. május 4.

Szilágyi Farkas, elnök. László István, jegyző.

Nyilt levél a szerkesztőhöz.

Tekintetes Szerkesztő úr!

Az „Alsófehér” című lap ápril 29-iki számában megtamadja városunk polgármesterét azért, hogy miért nevezett minket ki határfelügyelőkké.

E támadó cikkben azt mondja annak névtelen írója, hogy kinevezésünk általános megbotránkozást keltett; azt mondja, hogy mi arra alkalmatlan egyének vagyunk, saját gazdaságunkat sem tudjuk vezetni.

Mivel a cikkben foglalt ezen kitételek minket akarnak kisebbiteni, s mivel a támadások elsősorban ellentünk vannak intézve, arra a következőkben felelünk:

Ne botránkozzék meg tisztelt névtelen cikkiró úr!

Minket nem a polgármester úr, hanem a városi tanács nevezett ki; nyilvános pályázat volt hirdetve a határfelügyelői állásokra, melyekre bármely tisztességes embernek — s így nekünk is jogunk volt pályázni.

Mi Nagyenyed városának régi törzspolgárai vagyunk, mindegy tisztességes munkával foglalkoztunk, ellenünk soha senki részéről kifogás emelve nem volt, mert soha semmi olyat nem tettünk, a mi egy polgárt becsületesen tenne, vagy a mi valakit megbotránkoztatna.

Legyen nyugodt a névtelen jóakarónk, mi ha valamire vállalkoztunk, annak eleget is fogunk tenni, mert egész életünkben a becsületes munka volt a kenyerünk.

Most is saját magunk vezettük kis gazdaságunkat — s nem kértük fel soha a cikk névtelen íróját, hogy nekünk abban segítsék.

A mi a cikk írójának korunk elleni kifogását illeti, megnyugtathatjuk, hogy mindketten fiatalabbak vagyunk, mint azok egyike, a kiknek érdekében oly kíméletlenül minket támadtak.

A mig erőnk és egészségünk engedi, teljesíteni fogjuk teljes odaadással azt, a mire vállalkoztunk, mert mi a becsületes mun-

kában edződünk meg s tudjuk mi az a kötelesség.

Egyet azonban jegyezzék jól meg a névtelen író, hogy ha ellentünk személyileg kifogásai vannak, s minket becsmérel, merje is azt nyíltan saját neve alatt tenni, mert a tisztesség azt úgy kívánja, hogy a ki mászt rágalmaz — az ne bujjék az ismeretlenség álarca alá.

A mi a cikk azon tendenciáját illeti, mintha mi nem volnánk függetlenségi érzelmtűk, erre azt jegyezzük meg, hogy mi függetlenségi érzelmű polgárok voltunk már akkor is, a midőn a cikkirót meg pólyában hordozták, de azért mert érzelmeinkben függetlenségi voltunk és vagyunk, — magunkat az orrunknál vezetetteti nem engedjük, mert az igazi függetlenség epen abban van, ha valaki tetteben, cselekedetben és gondolkodásban is önálló és független.

Mi rajongunk a függetlenségi eszmékért, de azt eszköznek soha sem használtuk fel céljaink elérésére, s ép így magunkat sem adjuk soha oda egyesek eszközévé, a kik a függetlenségi jelszót csak czegetül használják.

Mi ha vállalkoztunk egy nyilvános pályázaton kihirdetett állás betöltésére, megnyugtattuk, hogy azt be is akarjuk és be is fogjuk tölteni becsületes munkával, de csak is a város közönségének — es nem egyeseknek az érdekeit fogjuk szolgálni.

Tisztelettel

Szilágyi János.

Idb. Székely K. János.

Felhívás

néhaj Dömök Erzsébet tisztelőihez, a kedves emlékü elhunyt sirján emelendő sírkőre való adakozás iránt.

A gyászos végzet, szívünk mély fájdalomára, tisztelőinek széles köréből váratlanul elszólitotta Dömök Erzsébetet, a nagyenyedi állami polgári leányiskola érdemekben gazdag igazgatónőjét.

Az általános, mély részvét, mely társadalmunk minden körében megnyilvánult, hiven jelzi azt a nagy vesztéséget, melyet a tanügy hivatott vezetőjének, az egyesületek lelkes buzgósággal fátadott tagjainak, tisztelői hűséges barátaink elhunytával szenvednek.

Kiváló érdemeit csak nemes lelke szerénysége multa felül.

Az az óhajunk, hogy fájdalomunk jelétül, kedves emléke megörökítésül, a Dömök Erzsébet nevet viselő jótékony-alapon kívül, emeljünk sírkövet részint koszorúmegváltás czimén, részint adakozásból. Az adakozás nyomban követte a kegyeletes eszmét s ezért felkérjük az elhunyt tisztelőit és kedves tanítványait, hogy a jelzett célra, e lap t. szerkesztősége útján adományukat hozzánk juttatni sziveskedjenek.

A begyűlő összeget a Dömök Erzsébet síremlék bizottság fogja kezelni és rendelkezésére fordítani. Adakoztak: Török Bertalan és neje 25 k. B. Bánffy Kázmír és neje 20 k. Fogarasi Béla és neje maguk és hugaik: Déésy Jolán, Déésy Irén, Tattiás Margit és Vadas Anna nevében 50 k. Zeyk Dániel és neje 20 k. Vinczenti Lajos és neje 10 k. Winkler János és neje 10 k. Beretzky Miksa és neje 5 k. Szász József és neje 5 k. Uray László és neje 5 k. Sándor Jenő és neje 5 k. Nagy Lajos 10 k. Nagy Lajosné 10 k. Fűzi Katinka 5 k. Dr. Szilágyi Zoltán és neje 20 k. Hollós István és neje 10 k. Özv. dr. Magyarai Károlyné 5 k. Krizmanits Vilmos és neje 6 k.

Tenyész-állatkiállítás Nagyenyeden.

A május 4-iki állatkiállítás ez évben is jól sikerült, 65 darab magyar erdélyi bika és 100 drb magyar erdélyi fajtájú tehén

került felhajtásra. Örömmel konstataíható, hogy a magyar erdélyi fajta szarvasmarha tenyészet mind nagyobb tért hódít anynyira, hogy ambar nyugoti fajta szarvasmarhákra is jelentékeny díjak voltak kítűzve, ezekben a felhajtás elenyésző csekély volt s a felhajtottak is minden faji jelleget nélkülözvén díjazhatók nem voltak. Az ezekre kítűzött díjak ennek folytán a magyar erdélyi fajta díjazására lettek felhasználva. Egyetlen egy fajtiszta pinzgau bika, mely dr. Garda Kálmán tulajdonát képezi, és versenyen kívül volt kiállítva, keltett méltó feltűnést.

A magyar erdélyi bikák között kivált czintori Szász József tenyészete elsőrendű fajtiszta tenyészanyagává.

Kitűnő bikákat allítottak ki még Ugron Zoltán Fiathfalváról, Szalánczy Jenő Fugadról, a magyarországi unitárius egyházközség Almorról, Ábrahám Áron Ispánlakáról, Krisán Jakab Alsógáldról és Csungán Áron Elekesről.

A bíráló bizottság br. Bánffy Kázmír, gr. Bethlen Sándor, br. Bánffy Ferencz, lovag Vinczenti Miksa elnöklése alatt alakult meg.

Díjat nyertek: I. Magyar erdélyi fajta, községi bikakért: Nagyenyed város 60 kor. M.-Szentkirály község 30 k. Lőrinczréve 20 k. Obrásza 10 k. M.-Kapud 10 kor.

Községi bikák gondozói: Nagyenyeden 30 k. M.-Szentkirályt 20 k. Lőrinczréven 10 k. M.-Kapudon 10 k.

Kisbirtokosok által nevelt bikákért: Szász József (Lándor) 40 k. Csorstea János (Tövis) 30 k. Deák Valér (Mihálczfalva) 30 k. Rogyan Gábor (Mogykerék) 20 k. Bukur Ágoston (Tompaháza) 20 k. Rádu Miklós (Szászfalu) 10 k. Lázár Hlyés (Mogykerék) 10 k.

Kisbirtokosok 1—3 éves úszóiért: Krisán János (Tövis) 100 k. ifj. Solymosi István (Medvés) 80 k. Mosnegig György (Buz.-Bocárd) 60 k. Solymosi István (Medvés) 50 k. Bajkó Ferencz (M.-Csesztve) 50 k. Szöke György (Miriszló) 40 k. Zsiga Mihály (Csombord), Horváth György (Miriszló) 30 k. Beldeán János (Nagyenyed) 30 k. Székely Mihály (M.-Gombás) 25 k. Takács István (Miriszló) 20 k. Tatár Sofron (Szászfalu) 20 kor.

Kisbirtokosok 4—8 éves tehenekért: Pópa Vazul (Czintos) 50 k. Pap György (Nagyenyed) 40 k. Panta János (Karácsonyfalva) 40 k. Muntján Györgyné (Tövis) 35 k. Székely József (M.-Gombás) 30 k. Vajadsi Ferencz (Vajasad) 30 k. Hegedűs István (Miriszló) 25 k. Lázár Vazul (Lőrinczréve) 25 k. Deák József (Miriszló) 20 k. Takács Mihály (M.-Gombás) 20 k. Székely János (Vajasad) 15 k. Papp János (Nagyenyed) 15 k. Krisán Gergely (M.-Beld) 10 k. Nagy Samu (Vajasad) 10 k. Varga István (Lőrinczréve) 10 k. Tömös Jakab (Tövis) 10 k. Bárdi Mihály (Lőrinczréve) 10 k.

II. Pinzgau marhák díjai, tekintettel arra, hogy a vármegyénk határozataiban megjelölt községekből, a melyekben a pinzgau fajta marha köztenyésztésre engedélyezve lett, felhajtás nem történt, kiadhatók nem voltak; és ezen díjak, azok nagyságának érintetlen hagyása mellett, magyar erdélyi fajtájú állatok tulajdonosai közt osztottak ki.

III. Sertések díjai. a) Kanokért: Bakk János (Csombord) 10 k. Bárdi Pál (Lőrinczréve) 10 k. Bartha György (Gombás) 10 k. b) Koczákat: Dezső Dénes (Nagyenyed) 10 k. Stinea Áron (Nagyenyed) 10 k.

IV. Juhok díjai. b) Kosokért: Breáz János (Mihálczfalva) 10 k. Lakatos János (Karácsonyfalva) 10 k. d) Tenyészjuhokért: Studenszky Józsefné (Nagyenyed) 10 k. Pópa János (M.-Szentkirály) 10 k.

V. Dícsérő oklevelet nyertek Ugron Zoltán, Szalánczy Jenő, magy. orsz.

unitárius egyház alamosi uradalma, Szász József (Lándor), Ábrahám Gábor, Krisán Jakab, Csungán Áron magyar erdélyi bikakért; Tánczos János, Major János rászakosokért.

Néhány szó a magyar ifjúsághoz.*

Az egyes ember kicsinyessége a nemzeteket sem kiméli meg. A Yanket kérdedőnek, fennhejázónak, John Bullt önzőnek, kiméletlennek, a spanyolt kalandornak, a francziát ledernek szeretjük lerajzolni. Ránk magyarokra az ősi szokásokhoz való göresös ragaszkodás, a maradiság belyegéstűtik külföldi ellenségeink. A „Windsor Magazin“ karácsonyi számában úgy állit minket az angol közönség elé, mint a kiknek egész élete duhajkodásból áll. A „Daily Mail“ valószínű sportot üz a magyar nemzeti szokások kigunyolásából. A „Weckly Scetchman“ meg egyenesen Ázsiából beszakadt barbárok-nak nevez.

Áldatlan külföldi képviselőtűnk és kicsinyes politikánk nagyrészen felelősek azért, hogy ily elferdített nézetek vannak külföldön forgalomban nemzetünk felől. De felelős a magyar ifjúság is, mert nem törekszik hazája, nemzete felől táplált hamis felfogás eloszlására, mert nem keresi föl azt a pályát, mely neki erre a legbővebb alkalmat nyújtja. Ha igaz az, hogy száz szóval többet ér a tett, akkor ép úgy igaz, hogy száz röpíratnál, ezer újságcikknel többet ér a személyes jelenlét és tevékenység a helyszínen.

Nem állnak rendelkezésemre statisztikai adatok, de azt hiszem nem túlozok ha a kereskedelmi pályára menő érettségizett fiatalembereink számát 10/0-ra becsülöm. Ez is részben idegen ajkú vagy eredetű, s legfeljebb egy negyede telik ki magyar fiúkból. Ha a magyar ifjúság zöme annyira visszahúzódik valamely pályától, annak okának kell lenni. Nezzük csak, igazán oly alaptalanok-e a külföld rágalmai.

Be furcsán is állunk mi otthon a kereskedelmi pályával! Legtöbben különbséget se tudnak tenni a szatócs és a kereskedő közt. Aztán meg mire való a zsidó, mondják sokan. Hisz az Isten egyébre sem teremtette! Hogy is adná, hogy is adhatná egy őseire bászke magyar apa fiát a „hándlé“ pályára. Haladjon a fiu az apanyomdokain! Minek koczkáztatni, mennyivel könnyebb a már kitaposott úton haladni. S ezek után merje még valaki azt állítani, hogy csak Indiában, meg Chinában van kaszat-rendszer!

A modern ipari államokban mind nyomasztóbbá válik a munkahiány kérdése. Az utolsó évek kedvezőtlen közgazdasági eredménye a munkások ezereit fosztotta meg kenyérétől. Anglia közvéleményét az „unemployment“ egész télen át foglalkoztatta. Állami, társadalmi úton megpróbálták e kérdés szanálását. Részben sikerült is, mert az angol munkás semmi munkát meg nem vet. Ennél is borzasztóbbnak képzelem én az intelligens osztály munkanélküliségét, a mely nálunk már-már nem olyan messzi idők kérdése. Hajlandó lesz-e majd a jogász, filológos stb. ugyanazt a munkát elvégezni, a mire a kiéhezett angol dock-munkás vállalkozott! Ezt meg kellene fontolnia minden fiatal embernek, mielőtt pályát választana.

* Április 18-diki, 31-dik számunkban közölt cikkünk folytatásául közzé teszi dr. Szilágyi Zoltán.

Kétségtelen, hogy a kereskedelmi pálya a jövő pályája. Manapság a háborúból is üzletet csinálnak. S mégis úgy borzad a magyar fiatal ember még a gondolatától is annak, hogy kereskedelmi pályára lépjen! Talán az a nézet tartja vissza a többséget, hogy a gimnáziumi oktatás nem készít elő a kereskedelmi pályára. Nevetséges gondolat! Bebizonyult tény, hogy a gimnáziumi érettségivel rendelkező tanulók minden pályán sokkal jobban megállták helyüket, mint real- vagy kereskedelmi iskolai pályatársaik. Megerősítheti ezt a tény legelőkelőbb kereskedelmi főiskolánk vezetősége. Kis akarattal el lehet osztani az ilyen és ehhez hasonló alaptalan előítéleteket, csak az a baj, ha még ez a kis akarat is hiányzik.

Kereskedelmi tanintézetek bármelyike gazdag theoretikus ismereteket nyújt. Gyakorlati ismereteket nem lehet az iskolában gyűjteni. Azok megszerzéseért külföldre kell mennünk, mert nem lehet tanulni ott, ahol nincs mit tanulni; nem lehet széleskörű kereskedelmi ismereteket szerezni ott, ahol az egész kereskedelem oly szűk határok közt mozog, mint nálunk. Ezt az állítást igazolják a következő tények. Liverpool ki- és beviteli kereskedelme 1908-ban 7800 millió koronára rugott, míg az egész monarchiánk összes kivitele és bevitele ugyanabban az évben 4840 millió koronát tett ki. Ezek a számok sokat mondanak. Mindenesetre mutatják azt, hogy Angliának egyetlen kikötője nagyobb forgalmat bonyolít le, mint a mi két országunk együttesen.

(Folytatjuk.)

Vegyes hírek.

Dömök Erzsébet. Sulyos csapás érte a polgári leányiskolát: kiváló igazgatónője f. hó 2-án egyheti szenvedés után meghalt. Dömök Erzsébet ezelőtt 16 évvel foglalta el nagy felelősséggel járó szép állását. Rövid idő alatt nemcsak tekintélye volt, hanem szeretet és tisztelet környezte. A tanterületben az ő vezetése alatt egyetértés, példája nyomán buzgalom uralkodott, mert kiváló tehetsége nemes szívjósággal, erélye gyöngédséggel párosult. És a mily kiváló elismerést vivott ki a tanügy terén, éppen oly szívesen látott, kedvelt tagja lett társadalmunknak. A jótékony intézetek tevékenységében igaz buzgalommal kivette a maga részét s általában nem volt oly humanus vagy kulturális ügy, mely iránt szerény, lelkes modorával buzgalommal ne érdeklődött volna. Fokozta az elismerést az is, hogy Dömök Erzsébet kora fiatalságától jövendelmét első sorban család-tagjainak javára áldozta, gondoskodva neveltetésükről, kiképzésükről. 28 évig működött szép pályáján. Százakra megy azon leányok száma, kik keze alul kerültek ki az életbe, kegyelettel áldva emlékét. A temetés nagy részvét közt történt meg f. hó 4-én. A dalkör éneke után nt. Szilágyi Farkas szép imát, nt. Jancsó Sándor megható gyászbeszédet mondtak. A sírnál a tanítóképezde éneke után Kárpáthi Sándor polg. isk. tanító bucsuzott el a tanterület és a tanítványok nevében s nem-

sokára rögzök hullottak a koporsóra, mely egy szép pályát befutott és még kiváló sokat ígért jó, nemes lélek földi részeit zárta magába.

Ravatalára helyezett koszorúk: Kétségbeesetten búcsuzunk — Ilka, Sári, Béla, Erzsike. Szeretett Erzsikének — Lujza, János. Kedves Erzsikének — Zoltán, Margit, Rokoni szeretettel — Dr. Mészöly László. Felejthetetlen Erzsikének — Baranyay család. Tiszteletünk jeléül — Zeyk Dániel és neje. Szeretett igazgató nének — A munka tanfolyam hálás növendékei. Szeretett igazgatónőknek — Az áll. polgári leányisk. tanterület. Felejthetetlen igazgatónőnek — A IV. osztály növendékei. Szeretete jeléül — Amália és Árpád. Dömök Erzsébetnek — Az áll. elemi iskola és óvoda tanterületei. Szeretett jó igazgatónőnek — Hálás növendékei. Szeretett igazgatónőnek — Volt növendékei. Szeretettel és tisztelettel — A Szekeres család. Dömök Erzsébetnek — Áll. polg. leányiskola gondnoksága. A nagyenyedi református nőegylet buzgó tagjának. A ref. tanítóképző tanári kara — Fáradozó pályatársunknak Dömök Erzsébet polg. isk. igazgatónőnek — Bethlen-főiskola tanári kara. Hálás kegyelet hű munkásának — A szegénytanuló segélyző kör. Igaz fájdalomunk jeléül — Anna és Pali. Kedves Erzsikének — Ella. Drága Erzsikének — Róza, Gida, Pista. Még koszorúkat küldenek: Nehéz János és neje, Hollos István és családja, Bereczky Miksa és neje, özv. Müller Mihályné, Reinbold Olivér és neje, Molnár Gyula és neje, Horváth György és neje, özv. Balázs Béláné és leányai. Még számtalan csokor volt névtelenül.

— **Elemi csapás.** Hosszu szárazság után megindult végre a várva várt nájusi esőzés. De városunk határában s a mint halljuk, a körülöttünk fekvő községek területén is, nagy elemi csapást is hozott mágyal. Folyó hó 3-dikán délben terhes fellegek közeledtek, melyekből felőraig tartó vihar és jégeső zúdult városunkra. Eleinte apró, később mogyoró-nagyságu, sőt egyes nagyobb jégdarabok is hullottak. A gyümölcsstermesben és a szőlőkben nagyon érzékeny károkat okozott. A bőséges eső azonban áldást is hozott, a mennyiben a takarmánynövények rohamos fejlődésnek indultak.

— **Templomszentelési ünnepély.** A balázsfalvi ref. egyházközség május hó 9-én templomszentelési ünnepélyt rendez a következő sorrenddel: Délül 9 órakor Méltóságos és Főtiszteletű kenesei Kenesey Béla, erdélyi ref. püspök Óméltóságának és kíséretének a külülközögi vasutállomáson hivatalos fogadása a járási főszolgabíró által. A községben a diszkapunál az egyházközség nevében fogadja Muzsnay József áll. főnök A ref. lelkészi lakban a presbiterium nevében fogadja Péter Antal, balázsfalvi ref. lelkész. 10 órakor harangozás. A templom zárt ajtóit előtt Püspök Óméltóságát a kulcsok átadásával fogadja Péter Antal, ref. lelkész. Isteni tisztelet serrendje:

Invocatio. „Te rólad zeng dícséretünk“, CCXVIII dícséret 3 verse. Imát mond: Benedek Károly, esperes. Közének. Egyházi beszédet és felszentelő imát mond: kenesei Kenesey Béla, erdélyi ref. püspök. Keresztel: Varga Domokos, m.-kapudi lelkész. Ésket: Sebestyén Ferenoz, krakkói lelkész. Urvacsoza felett agendát mond: Nagy Károly, theol. igazgató és egyházközségi főjegyző. Uri szent vacsorát oszt: Püspök Óméltósága Nagy Károly főjegyzővel. A templom építés történetét felolvassa és megáldó imát mond: Péter Antal balázsfalvi lelkész. „A Hymnuszt“ énekli a gyülekezet.

A magyar kaszinó helyiségében tartandó estély műsora:

1. Magyar népdalok, zenekísérettel énekli Kovács Károly szászsebesi ref. lelkész. 2. Szavai Felméri

Sándor, nagyenyedi gyakorló iskolai tanító. 3. a) Kuncz gyöngyszemek, b) Magyar népdalok hegedű solo előadja Király Béla h.-bodonai ref. lelkész úr. 4. Deák duellum, írta és felolvassa Péter Antal balázsfalvi ref. lelkész. 5. Kurucz nótákat tárogatón zenekísérettel játsszik Zalányi György kép. növendék. Belépti díj az estélyre személyenként 1 kor. 20 f. — Kezdeté este 8 órakor.

— **Villámcsapás.** F. hó 5-dikén délután 5 órakor újból zivatar volt városunkban, jégesővel és villámcsapással kapcsolatban. A villám özv. Mátyás Sándorné udvarában levő istállóba ütött, melyben egy fejős tehén és malaczos kocza volt elhelyezve. A tehént érte a villám s rögtön le is szurták. Az istálló leégett.

— **Értelemzavaró sajtóhiba.** Lapunk mult számának vezércikkében ez a mondat: „Kormányozni is, ellenségeskedni is: kép- telenség“ helyesen így hangzik: „Kormá- nyozni és egyuttal ellenzékeskedni: képte- lenség.“

— **Betöréses lopás.** Deil József keres- kedőségét apr. 25-én éjjel betört főnökehez Winkler János nagykereskedőnek az üzlet- helyiségebe és onnan különböző árukat lopott el. A rendőrség Gyulafehérvárt tar- toztatta le a roz utra tért fiatal em- bert és átkísérte a bírósághoz. Valószínű- nek tartják, hogy valamely bünszövetkezet- hez tartozik, mely mindenünnen az így össze- lopott árukat orgazdák útján értékesíti.

— **A portusi Maros-híd** javítási mun- kálatait megkezdik, úgy hogy a híd két hónap alatt elkészül. Addig komppal törté- nik az átkelés. A komp közlekedés már megkezdődött.

— **Az időszakos mértékhitelítés eszközlése.** A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek tudomására hozza, hogy az 1907: V. t.-cz. 20. §-a alapján a keresk. miniszter úr április 9-én kelt 27641. számú rendeletében az időszakos mértékhi- telítés rendjét és központjait megállapította. E rendelet értelmében Alsófeher vármegye területén lakó iparosok és kereskedők és al- talában mindazok, akik adás-vétel céljából mértékeket és mérőeszközöket használnak, az 1907: V. t.-cz. 16. §-ban előirt időszakos hitelesítés céljából kötelesek mérőeszközei- ket az illetékes állami mértékhitelítő hiva- tal székhelyén Gyulafehérvárt vagy esetleg az egyes közigazgatási járástok területén és pedig Abrudbánya, Vizakna városokban, az alvinczi járásban Alsómarosváradja, Alvincz, Berve, a kisenyedi járásban Ladámos, Poka- falva, Viagárd, a magyarigényi járásban Ma- gyarigény, Metesd, Zalatna, a verespataki já- rásban Verespatak községben az 1909. év folyamán és azután minden páratlan évben; ellenben Nagyenyed városban, a balázsfalvi járásban Balázsfalva, Karácsonfalva, Szász- csanád, a marosujvári járásban Kutyalva, Maroscsucs, Magyarbükös, Marosujvár, Szentbenedek, a nagyenyedi járásban Ma- gyarlapád, a tövisi járásban Tövis község- ben az 1910 év folyamán és azután minden páros évben bemutatni és hitelesíttetni. Az időszakos hitelesítési központokul ki nem jelölt községekben a hitelesítés abban az időben foganatosítandó, midőn az illető járásnak központokul kijelölt többi községeibe a hitelesítés előírás szerint teljesítendő.

WINKLER JÁNOS
villanyvilágítási szaküzlete
NAGYENYED, Főtér 5. sz.

Elvállalja villamos világítási berendezések szerelését, tervezeteket és költségvetések díjmentes elkészítését.

Ditmar és Brünner-féle lámpák és csillárokból rendezett állandó kiállítása megtekintésére az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja.

Gyakorlati tanácsokkal készséggel szolgál.

— **Betörés.** Gyulafehérvárt Stefani Mátyás sütőmester lakásába betört saját alkalmazottja, egy Hell Vilmos nevű sütősegéd, amikor Stefani családotól eltávozott hazulról. A pénzes szekrényt kifeszítette és onnan 400 koronát lopott el és megszökött. Magával vitte még mesterének egy rend ruháját és ezüstnyelű sábotját. A rendőrség a betörőt Tövisen elfogta, amint az az állomás mellett levő fogadóban két piuczernő tartságában mulatott. A pénzt megkapták nála 90 korona hiánnyal. Visszakisérték a gyulafehérvári ügyészségre.

— **Tolvaj szolgál.** Bucsumban Makaveu Simon szolgálgegy meglopta gazdáját, Zsurka Sándort, és megszökött. Magára vette gazdájának ingét, kabátját, kalapját és 1 pár csizmáját.

Felelős szerkesztő:
Dr. MÜLLER JENŐ.

Nyilt-tér.*

Figyelmeztetés.

Tisztelettel bátorkodom vidéki igen tisztelt megrendelőim szíves figyelmébe ajánlani, hogy miután vezetéknyemmel azonos szabó letezik, — **nevemmel és czéggemmel való összetévesztés elkerülése végett** — becses megrendeléseiket kizárólag igazolt meghatalmazottannak feladni sziveskedjék.

Főüzlet: Kiváló tisztelettel
Kolozsvár, Egyetem-utca 2. **Sámson Jakab,**
Alapítattott 1885-ben. angol úri szabó.

Fióküzlet:
Budapest, Duna-utca 6. 121 2-2
Klotild-palota.

* Ezen rovatban közltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Több pénze akkor lesz,

ha nélkülözhetetlen, olcsó és

tartós szőttesárukat

csak
a Nagyenyedi Szövőgyárból

vesz.
Arjegyzék ingyen küldetik.

KRISTÁLY szénsavnyomás
alatt töltött

forrásásvíz.

Étvágyat javít, Gyomorrontást megakadályoz.
Kapható minden jobb fűszer- és vegyeskereskedésben.

Főraktár:
Grünfeld David utodai özégnél, Nagyenyeden.

126 2-17

Olcsó termények!

Dughagyma makói elsőrendű, apró szemű, különként 60 filler, métermázsánként 45 koronáért. **Vereshagyma** etkezni való, szép egészséges, métermázsánként 26 korona, tíz kilós kosárral 330 koronáért. **Dió** vékonyhéjú, garantálva az iránt, hogy minden egyes szem egészséges, feherbélű, métermázsánként 38 korona, 5 kilós mintakosárral 260 korona. **Solospárga** hófehér, vastag rudak, különként 140 korona. Idei **czukorborsó** különként 60 fillerjével szállítja utánvétellel

Nyikos Sándor

terménykereskedő
Kecskeméten.

125 2-3

GANZ-tele villamossági részv.-társ.

nagyenyedi építésvezetősege

162 — 50

Főter 32. sz.

Elvállalja középületek, magánházak, üzletek stb. teljes **villamos világítási és erőátviteli berendezésének** teljes felszerelését. Helyszíni felvételek és költségvetések kidolgozását díjtalanul végzi

A házi berendezésekhez szükséges különféle világítótestekből, szellőztetőkből, elektromos motorokból és mindenféle villamos felszerelési anyagokból nagy választéku minta raktárt tart.

Berendezésekre vonatkozó mindenféle felvilágosításokat legnagyobb készséggel megad. Értekezni reggel 8 órától este 6-ig lehet.

A NAGYSZEBENI

ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR

ad jelzálogkölcsönöket, félévi (tőkét és kamatokat magukban foglaló) részletekben történő törlesztésre és pedig a következő feltételek mellett:

A. 5 ¹ / ₄ % kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 20.000 K.	b) 25 évi törlesztésnél (50 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 37 K. 47 f.
a) 40 évi törlesztésnél (82 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 29 K. 60 f.	c) 10 évi törlesztésnél (20 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 65 K. 05 f.
b) 35 évi törlesztésnél (70 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 08 f.	D. 6% kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 1000 K.
B. 5 ¹ / ₂ % kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 10.000 K.	a) 32 évi törlesztésnél (64 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 34 K. 98 f.
a) 44 ¹ / ₂ % évi törlesztésnél (89 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 30 K. 01 f.	b) 23 évi törlesztésnél (46 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 39 K. 81 f.
b) 27 ¹ / ₂ % évi törlesztésnél (55 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 35 K. 07 f.	c) 18 évi törlesztésnél (36 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 45 K. 05 f.
C. 5 ³ / ₄ % kamatláb mellett a kölcsön legkisebb összege 3000 K.	d) 15 évi törlesztésnél (30 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 50 K. 09 f.
a) 40 évi törlesztésnél (80 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 84 f.	

Valamennyi kölcsön — az egyszerű mindenkorra fizetendő 1% törzsdíjon kívül — minden egyéb levonás nélkül teljes összegben **készpénzben** fizetetik ki.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérények LINGNER GYÖRGY úr által Nagyenyeden nyújtandó be, ki bővebb felvilágosítással is szolgál.

forduljon minden érdeklődő,
ki sulyt fektet i. fajtiszta anyagra.

NAGYENYED-re
Alsófehér m.

Gyümölcsfák, dísz- és
kerítésnövények stb.

Nemes szilvacsemétekben nagy készlet.

Szőlőoltványok

európai, amerikai sima és gyökeres vesszők.
Arjegyzéket ingyen küld:

FISCHER és Társai

faiskolák és szőlőoltványtelepek.

58 — 86

MAGYAR EMBER CSAK MAGYAR ÁSVÁNYVIZET IGYÉK!

Magyar ásványvíz forgalmi és kiviteli részvénytársaság

Budapest, V., Báthory-utca 5. szám.

Kizárólag természetes magyar ásványvizet hozunk forgalomba.

Allandóan raktáron vannak és árusítatnak azonnali palackosere mellett:

Borszéki Boldizsár, idült gyomorba ellen	Baross, vesebaj ellen	Horgász, étvagygyerjesztő
Borszéki főkut, az ásványvizek királya	Borhegyi, huyghajtó	Káson-Salutaris
Borszéki Kossuth, vérszegénység ellen	Boholti, üdítő viz	Répati, égvényes ásványvíz
Bodoki Matild, alkális savanyvíz	Előpatáki, sárgaság ellen	Székely-Selters, idült gyomorba jok ellen
	Felsőrákosi Mária, légszohurut ellen	Sztojka, czukorbetegség ellen
	Margitligeti, üdítő ital	

Kérdezze meg az orvosát és megtudja, hogy a természetes ásványvíz gyógyhatása és kellemes íze össze nem hasonlítható mesterséges ásványvizekkel.

Magyar ásványvizeinkkel a külföld majdnem összes gyógyvizet pótolhatók.

43. 7-22

RAKTÁR: FENICHEL HERMANN özégnél NAGYENYEDEN.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírnyomda Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.